

lovo nepravdivé ujišťování, že se věc hodí k určitému účelu a je prostá obyčejných vad, jsou případy prodávatele ručení za vady faktické. Sem spadá dále též ručení za nedostatek váhy (vady kvantitní) — arg. § 932 obč. zák. — jde-li o věci na váhu kupované s tím, že předmět má správnou váhu. 2. Prodaná věc neskýtá kupiteli právní posice, kterou ve příčině její měl mít. Sem patří případ prodeje věci, jejímž vlastníkem prodávatel nebyl, a kterou jako svoji prodal (tak zvaná totální evikce) a dále prodeje věci stížené kromobyčejnými břemeny právními nebo sice obyčejnými břemeny právními, pokud prodávatel ujistil, že věc takovými břemeny není stížena (evikce partiální; srov. Krčmář, idem, str. 119 a jeho poukaz na nepřítomnost názvu ručení pro případ evikce, hledíc k našemu právu — a contr. práva římského). Pro obojí trhovou smlouvu mají dále stejný význam ustanovení o podmínce pro úspěšné uplatňování nároku ze správy pro vady právní (§ 931 obč. zák.). Speciálně pro občansko-právní trhovou smlouvu (a místní trhovou smlouvu obchodní) jest aktuální ustanovení § 928 o tom, kdy závazky ze správy pokud jde o vady faktické nevzejdou; ust. § 929 má význam pro obojí trhové smlouvy. Modifikace závazků ze správy podle § 930 má význam pro obojí trhovou smlouvu. Rovněž pro obojí trhovou smlouvu platí, že správa předpokládá prodávatelskou plnění kupitelem přijaté, ač mohou též nastati případy správy, kdy k splnění ještě nedošlo; v posléz uvedeném směru jsou aktuální jmenovitě ust. §§ 1048 a násl. obč. zák., jež sluší považovati též za nároky ze správy, byť i modifikované a při nichž, ač ještě k odevzdání nedošlo, může kupující, jde-li o zhoršení, nejdoucí přes polovinu hodnoty věci, žádati za snížení ceny trhové o to, oč se obecná hodnota věci snížila (jde-li o zhoršení nad tuto míru, smlouva zaniká; srov. Sedláček, cit. spis str. 751).

(Příště pokrač.)

Dr. Vavrouch:

Jazykové směrnice notářské.

Audiatur et altera pars.

(Dokončení.)

Poznal jsem dále názor, který se snažil odůvodnit výhradně užívání státního jazyka pro tu část protokolu, jež jest mimo prohlášení stran, z důvodu jiného a to následujícího: klasifikuje tuto část protokolu jako »úřední zjištění«. nebo »úřední záznam«, tedy jako akt ležící důsledkem ustanovení čl. 18 d jaz. nař. mimo intervenci strany a proto i mimo menšinové úřadování.

Tento názor zapomíná na význam podpisu strany na listině. Strana, podpisující protokol, uznává tím vše, co podepsala, za správně sepsané. Její podpis je zcela formální garancí (vedle garancie úřadu) tohoto tehdejšího jejího uznání pro budoucnost.

Poněvadž strana zásadně podpisuje celý protokol (akt), platí tato její záruka pro celé jeho znění a tak pro celé znění platí strana za spolufaktora neb aspoň spolugaranta.

Právě u notářství je tento podpis strany, nehledě ku drobným výjimkám, tak podstatný, že bez něho akt ani vzniknouti nemůže. Z toho následuje, že dotyčné

partie protokolu nelze vydávati za jednostranné »zjištění« úřadu samého.

»P o d á n í« jest v jazykovém nařízení definováno ve čl. 3 jako písemná neb ústní žádost strany za úřední akt, jakož i každý jednotlivý samostatný projev k úřadu, tedy zákrok strany u úřadu.

Podání děje se v menšinovém úřadování dle čl. 18 d celé jen jazykem menšinovým.

Pomineme-li zcela výjimečně ustanovení čl. 22., nemáme v jazykovém nařízení žádného ustanovení o tom, jakým jazykem při menšinovém úřadování se má »ústní podání« protokolovat.

Platí patrně analogicky ustanovení čl. 24 jaz. nař. a odkazují proto na hořejší své vývody.

Jmenovitě vyplývá z vylíčené tam akcesority protokolu, že se protokol má sepisovati jazykem podání, tudíž celý jazykem menšinovým.

»V y ř í z e n í« nebylo ani jazykovým zákonem, ani jazykovým nařízením definováno. Dle přirozeného smyslu slova a hlavně dle významu, v jakém je termín ten v jazykovém nařízení používán, jest »vyřízení« akt, kterým úřad svou mocenskou vůli (ať už zakročením strany vyvolanou, či nikoliv — čl. 21. jaz. nař.) straně oznamuje, tedy zákrok úřadu oproti straně.

Jazykový zákon nezavedl výslovně rozlišování na »vnější« a »vnitřní jazyk úřední«, kteréž bylo obvyklé za Rakouska, ale jeho ustanovení přece ku tomuto rozlišování vedou, to proto, že výjimky, které stanoví § 2. jaz. zák., tudíž celé menšinové úřadování, se vztahují toliko na úřadování vnější (Dr. Weyr str. 338).

Tuto dost samozřejmou zásadu třeba však na tomto místě připomenouti, neboť přispěje ku vyjasnění pojmu »vyřízení« dle jazykového práva. Vysvítá z ní totiž, že nikoliv každé rozhodnutí jest vyřízením dle jazykového práva, nýbrž jenom takové, kteréž se straně dodává (sděluje, je pro ni určeno).

Celá řada výnosů ministerstva spravedlnosti zjišťuje právě tento znak jako kriterium »vyřízení«, tak: ze dne 21. května 1924, č. 21305/24 odmítá charakter vyřízení úkonu, jenž není určen pro stranu; ze dne 21./5 1924 č. 13992/24 prohlašuje sdělení straně za podstatný znak vyřízení; ze dne 27./9. 1924 č. 35597/24 nepovažuje za vyřízení ani rozsudek(!!!), jestliže není určen k tomu, aby byl straně doručen. Tento znak bude směrodatným při rozhodování otázky, zda a který notářský úkon má ráz »vyřízení« dle jazykového práva.

Poněvadž »vyřízení« dle čl. 19 jaz. nař. musí býti straně dodáno v jazyku státním a menšinovém, vyplývá z toho pro protokol, kterýž by vyřízení obsahoval, že musí taktéž celý taktó dvojazyčně býti zhotoven; důvod: hořejší vývody o protokolování, jmenovitě o akcesoritě protokolu.

Zbývá nyní roztržiti notářské listiny v duchu jazykového práva do skupin: podání, projednávání a vyřízení, čímž určí se také jejich jazykové právo.

Přicházím k těmto výsledkům:

I.

Protokoly

legalisační § 79 not. ř.

• o předložení listin § 80 not. ř.

- o životě § 81 not. ř.
- o prohlášení § 83 not. ř.
- o valných hromadách § 87 not. ř.
- o udalostech § 88 not. ř.

nejdou »vyřízením« ústně (neb písemně § 86 not. ř.) žádosti stran, to proto, že notář sepisováním těchto protokolů žádost strany teprve formálně přijímá. Hlavně pak proto, že protokoly ty nejsou určeny pro stranu, neboť dle notářského řádu zůstanou u notáře.

Toto stanovisko uznalo i ministerstvo spravedlnosti ve výnosu ze 26./X. 1925 č. 50051/25, kdež se praví:

»Žádost o ověření podpisu dlužno pokládati za »podání« strany a ověřovací doložku za vyřízení ve smyslu jazykového zákona«. — Vyřízením, o něž strana jde, jest zde věcně i formálně teprve následující notářské osvědčení. Protokoly ty nejsou ničím jiným, než zápisem o zákroku strany, tudíž dle terminologie jazykového práva patří pod typ »podání«.

Pokusy rozsekati tyto akty v různé kusy, totiž: v jakési zjišťovací formule notářovy a v oddělená prohlášení stran, přiči se už základnímu pojetí notářského řádu, kterýž listiny notářské chce míti jednolitými celky a byl pokus ten už shora při posuzování protokolů prokázán jako nesprávný.

Protokoly tyto řídí se jazykově vzorem protokolů o »podání«, čili sepisují se při menšinovém úřadování celé jazykem menšinovým. Súčasně-li se protokolu strany různého jazykového práva, slušelo by dle analogie čl. 19 odst. 3 a čl. 24. odst. 2. jaz. nař. sepsati protokol v jazyku státním s menšinovými vložkami, jež by obsahovaly prohlášení stran menšinových (případ § 83 not. ř. obsahuje vlastně věcně dva protokoly, kteréž jen zevně spolu souvisejí a řeší se tudíž každý z nich samostatně).

II.

Osvědčení :

- ověření opisu § 77 not. ř.
- ověření překladu § 78 not. ř.
- legalizační doložka § 79 not. ř.
- doložka na listině předložené § 80 not. ř.
- osvědčení života § 81 not. ř.
- osvědčení o prohlášení § 84 not. ř.
- osvědčení o valné hromadě § 87 not. ř.
- osvědčení o udalosti § 88 not. ř.
- protesty § 89 not. ř.

jsou akty určené pro stranu a její žádost vyřizující, jsou tedy »vyřízením« dle jazykového práva.

Psáti je tedy dlužno dle vzoru protokolu o »vyřízením«, tudíž celé dvojjazyčně s jazykem státním naprvém místě.

Vyskytla se zde otázka u: protestů, osvědčení o valných hromadách a o udalostech, zda texty směnky, resp. původního protokolu se mají do nich vpisovat bez jazykových změn, či snad s překladem.

Zastávám názor, že tyto vpisky se mají ponechávat jen v původním znění.

Důvody:

a) dle čl. 20. jaz. nař. lze listiny sepsané jazykem menšinovým použít bez překladu přímo nejen jako přílohy, nýbrž i »ku jinému úřednímu účelu« tedy též ku pojetí do kontextu jiného aktu. Netřeba dokládati, že zařízení toto má své vážné praktické důvody.

b) Potvrzením tohoto stanoviska jest zcela podobná úprava výpisů z veřejných knih dle čl. 31. jaz. nař.

c) Lze tvrdit, že § 9. jaz. zák. č. 122/1920 se ani nechtěl dotýkati obou posledních vět §§ 87 a 88 not. ř. a čl. 88 č. 1. dřívějšího směnečního řádu, že je chtěl nechat na dále v platnosti, jakožto zásadu s jazykovým zákonem konformní.

Dokladem toho jest ustanovení nového směnečního zákona č. 1/1927 § 95 č. 1., kterýž praví: »Do protestu budtež pojaty: 1. doslovně opis směnky«.

Zákon jazykový jest zákonem ústavním a může býti dle čl. I. uvozoovacího zákona k listině ústavní z 29./2. 1920 č. 121 Sbzan. změněn jen zákonem výslovně označeným za ústavní. Nový směnečný zákon nebyl označen jako ústavní, nemohl by proto ustanovení § 2. jaz. zák. o dvojjazyčnosti vyřízení měniti. Když však přece ustanovil text směnky v protestu tak, jak shora uvedeno, totiž jednojazyčně, tož mohl to učiniti jedině s hlediska, že takový text protestu neodporuje § 2. jaz. zák.

III.

Protokoly o

- poslední vůli § 70 not. ř.
- úschově § 104 not. ř.

Notářský řád nedovoluje, aby se notář při nich obmezil na pouhé přijetí a protokolování prohlášení stran; notář musí ve věci samé se stranou podrobně jednati. Zapadají tedy tyto akty spíše do kategorie »jednání«, jsouce daleko více, než pouhým zákrokem strany, tedy »podáním«. Vyřízením ve smyslu jazykového práva, určené pro stranu, zde odpadá, leč by se tím chtěly označiti pouze stvrzenky dle § 587 obč. z. a 105, 107 not. ř.

Právo jazykové uvádí se níže pod IV.

IV.

Notářské spisy :

I v těchto případech, kde jedná jen jediná strana, musí notář dle §§ 52 a násl. not. ř. se stranou věc důkladně projednat. Projednávání bude zpravidla rozsáhlejší, jsou-li strany dvě. Zhusta bývá nutno podrobnosti a různé difference teprve před notářem dojednávati. Úkol notáře překročuje patrně hranice pouhého přijetí »podání«, má ráz »jednání«.

Notářský spis není »vyřízením« a to už proto nikoliv, že dle notářského řádu není určen pro stranu, nýbrž zůstane v úschově notářově. Teprve snímek jest »vyřízením«.

Ku odst. III. a IV.

Notářské spisy, protokoly o poslední vůli a o úschově dlužno dle vzoru protokolu o »jednání« sepsovati:

- a) jsou-li súčasněny samé menšinové strany: celé jen jazykem menšinovým,
- b) je-li vedle strany menšinové súčasněna strana nemenšinová: v jazyku státním se vložkami v jazyku menšinovém, kteréž obsahují prohlášení strany menšinové.

Kdyby strany neznaly obou jazyků, bylo by nutno pokračovati dle § 63. not. ř.

V.

S n í m k y : jsou vyřízením.

Zhotovují se tudíž dvojjazýčně. Text původního notářského spisu, jakožto vpisek, zapíše se do snímku jen ve svém původním jazyku.

Pochopuji úplně obavy Dra Čulíka z eventuelních pokusů o vyvrácení platnosti notářského spisu proto, že byl zhotoven s porušením práva jazykového, domnívám se však, že by pokusy ty se ukázaly marnými. Materiální předpisy jazykové notářského řádu, byvše jazykovým zákonem zrušeny, z notářského řádu vypadly. Nové normy jazykové nebyly zařazeny do notářského řádu, jak se dělo ku příkladu při novelisaci živnostenského řádu neb civilního řádu soudního, neb občanského zákonníka. Normy práva jazykového zůstaly normami zákona samostatného a nestaly se součástmi určitých paragrafů notářského řádu.

Proto sankce § 66. not. ř. při nich nastoupiti nemůže.

Cesta k úpravě jazykového práva notářského.

Diskuse tato sama už dokazuje, jaká nejistota panuje v tomto oboru a jak notář pak ani při nejlepší vůli nemůže splnit požadavky kolísající praxe. Přesto je ohrožován disciplinárně a případně i nárokem na náhradu škody. Je nemyslitelné, aby tento stav byl prodlužován. Je pilně třeba úpravy jazykového práva notářského, kteráž by měla tyto vlastnosti:

a) autoritu ku zaplacení zmatků,

b) přihlédala ku individuálním poměrům oboru notářského, zvláště měla na paměti, že pojmovým úkolem notářstva jest, bezpečně zjistiti a pro budoucnost zachovati vůli stran, že tedy musí býti vyloučeno vše, co by určitost projevů stran mohlo ohrožovati, hlavně překlady;

c) zaručovala agendu snadnou, rychlou a tudíž i pro obyvatelstvo lacinou.

Už i Dr. Čulík se leká pohromy, která z dvojjazýčnosti ohrožuje notářstvo i obyvatelstvo.

Z jeho hlediska není však jiné možnosti nápravy, než novým ústavním zákonem jazykovým. To jest jistě cesta toho času beznadějná.

Dokázal jsem však, jak doufám, že výklad Dra Čulíka se s jazykovým zákonem nesrovnává, že se naopak se zákonem tím srovnávají směrnice mnou navržené, kteréž současně mají uvedené potřebné vlastnosti. Je tedy beze všeho možno, aby ministerstvo spravedlnosti za účelem podrobnějšího provedení čl. XXIII. svého výnosu ze dne 10./2. 1926 č. 7578 vydalo jazykové směrnice dle mých návrhů.

SPOLKOVÉ ZPRÁVY.

Valná hromada odboru »Prah«

spolku čls notářů, konaná dne 26. dubna 1930 v restauraci »U Šindeláře« v Praze-II., Václavské náměstí 64.

Valnou hromadu zahájil o 8. hodině večerní místostarosta oboru pan notář Křen, který uvítav přítomné zahájil schůzi posmrtnou vzpomínkou na vynikajícího člena spolku pana vicepresidenta notářské komory JUDra Rudolfa Krále, který zemřel dne 18. dubna t. r. Pan předsedající vřelými slovy vzpomenul zásluh zemřelého pro spolek a pro celý stav notářský, a za hlubokého pohnutí všech přítomných ocenil jeho skvělé duševní vlastnosti. Jeho hluboce procítěnou řeč vyslechli přítomní stojíce.

Zprávu výroční přednesla jednatelka spolku JUDr. Anděla Kozáková, ukončivši ji vyzváním přítomných, aby spolupráce ve spolku se co nejvíce zúčastnili. Výroční zpráva byla se souhlasem vzata na vědomí.

Zprávu pokladní přednesl pokladník odboru pan notář Otakar Vlach, a zprávu přehližitele účtů pan notář Křen. Podle zprávy pokladniční, která se schválením vzata byla na vědomí, obnáší čistě jmění odboru 2984.31 Kč. Vzhledem k návrhu přehližitele účtů bylo výboru jednomyslně uděleno absolutorium. K návrhu pana notáře Otakara Vlacha věnováno bylo 1000 Kč stavebnímu fondu založenému panem presidentem Drem Čulíkem k vybudování stavovského domu. Při volbách, které byly vykonány aklamací, zvolen byl starostou spolku opět pan notář Dr. Václav Černý v Říčanech, do výboru notáři: Dr. Jaroslav Heinitz, Jan Krajíček, Josef Křen, Dr. Hugo Patsch, JUDr. Jaroslav Ponec, Otakar Vlach, ze stavu kandidátů notářství: Bohumil Galuška, Dr. František Janatka, Dr. Anděla Kozáková, JUC. Macas Václav a JUC. Ferdinand Vojtík, náhradníky kandidátů notářství: Dr. Antonín Černý a Dr. Otakar Hanna, přehližitelem účtů pan notář Stanislav Pavlíček.

Členský příspěvek pro rok 1929 stanoven v dosavadní výši 10 Kč ročně pro notáře; členství kandidátů jest bezplatné.

Po vyčerpání programu přistoupeno bylo k přednášce pana notáře Ladislava Brábka z Kamenice n. Lípou na thema »Rozprava o nejdůležitějších sporných otázkách v řízení vyrovnávacím«.

Pan přednášející znásobem velmi poutavým vysvětlil nejprve rozdíl mezi konkursem a vyrovnáním, dále pojednal o postavení a všeobecných povinnostech vyrovnacího správce, a o účincích zahájeného řízení vyrovnacího, pokud vyvíjí vliv na oddělení nebo vyloučení podle §u 10 a 11 vyrovnacího řádu. Velmi pěknou svojí přednášku doplnil pan přednášející řadou rozhodnutí nejvyššího soudu. Přednáška odměněna byla upřímným potleskem přítomných, a pan přednášející svolil k žádosti pana předsedajícího k jejímu uveřejnění v Českém Právu.

Po přednášce rozvinula se živá debata, již zúčastnila se řada přítomných pánů.

Touto přednáškou ukončeno bylo jarní období 1930, příští měsíční schůze počnou opět v říjnu, a bylo by si přáti, aby schůze byly co nejčtetěji navštěvovány.

REFERÁT

o členské schůzi »Odboru Plzeň« spolku notářů československých, konané dne 6. dubna 1930 v měst. Besedě v Plzni.

Při zahájení schůze sděluje pan předsedající přítomným, že podle usnesení valné hromady podány byly krajským soudům obvodu žádosti, aby byli i notáři jmenováni správci konkursními a vyrovnávacími. V obvodu zdejšího soudu zakročeno bylo dále ve věci té ještě osobně předsedou a jednatelem u presidenta krajského soudu Dra Wotawy. Deputace byla uvítána velmi vlídně a z rozhovoru odnesla si dojem, že nejen bude tomuto, již podanému návrhu vyhověno, ale že možno bude ještě dosáhnouti dalších rozšíření upotřebením notářů, jako soudních komisařů, ve smyslu §§ 183 a 184 not. řádu.

Ve věci té usneseno bylo podati presidiím všech tří soudů další písemné memorandum, navrhuující, aby notářům, jako soudním komisařům přikazovány byly — také soudy venkovskými — úkony projednání pozůstalosti, veškeré soudní odhady, soudní dražby movitostí a nesporné soudní dražby nemovitostí s odůvodněním, že tak bude značně odpomoženo stávajícímu přetížení soudů.

(Pozn. Tento návrh byl skutečně také presidiem krajského soudu v Plzni vyřízením pro všechna sporná a nesporná oddělení krajského soudu a všechny soudy venkovské sub Pres 2032/7/30 kladně vyřízen.)

Poté byla přednesena dostavivším se mezitím přednostou obvodové úřadovny S. P. Ú. v Plzni — přednáška o nynějším stavu pozemkové reformy a způsobech, jimiž možno nejsnáze podle praxe, v úřadovně zavedené, dosáhnouti vyřízení žádostí spadajících do kompetence úřadovny resp. podřízených komisariátů. Pochopení zdejší obvodové úřadovny pro praktické a rychlé vyřizování žádostí bylo konstatováno a proje-